

ampak vrnil se bo končno s krvavo in razbito glavno nazaj v svojo izdajalsko Italijo. Mi pa ostanemo nepremagljivi slovenski junaki in zmagovalci! Naše geslo je:

Vse za vero, dom in za cesarja,
za cesarja blago, kri!

Vsem čitateljem „Slovenskega Gospodarja“ in Sentvidčanom ter vsem Haložanom pošiljam pravih iskrenih pozdravov! Janez Sedlašek.

Slovenski pionirji pozdravljajo.

Z italijanskega bojišča, se nam piše:

Pionirji igramo v tej krvavi vojski znamenito ulogo. Povsod nas radi imajo, ker vedo, da je tudi slovenski pionir sleherni junak od pet do glave. Boril sem se že na ruskem bojišču, a pozneje so me poslali proti laškemu izdajalcu. Z veseljem smo se podali posebno mi Slovenci nad Laha. Tu delamo mostove, ceste, žičnate ograje in vse mogoče zapreke, da Italijan ne more k nam. Zelo nas veseli, ko dobivamo „Slovenskega Gospodarja“ in „Stražo“ redno na bojišče. Komaj čakamo, da dobimo liste v roke. Vsak bi ga rad prvi prečital. Listi romajo iz roke v roko, iz jarka v jarek. Iskreno se zahvaljujemo s tem vsem, ki nas velikodušno zalagajo z dobrimi berili. Slovenske pozdrave pošiljajo pionirji: Janez Kirbiš, od Sv. Janža na Dravskem polju; Franc Ratej, od Sv. Duha pri Ločah; Alojzij Stelcl, s Pobrežja pri Mariboru; Franc Sernee, iz Hoč pri Mariboru.

Iz ujetništva jim je ušel.

Josip Beci, doma iz Razbora pri Zidanem mostu piše dne 21. novembra svojemu bratu z italijanskega bojišča: Naznanim Ti, da sem bil en dan že italijanski ujetnik, a sem dobil priložnost, da sem jo pobrisal, kajti ni nič prijetno pri poljtarjih. Ker sem se hrabro obnašal in srečno utekel iz ujetništva, so mi naši obljubili odlikovanje. Sedaj smo 10 dni na počitnicah v Obergurge na Tirolskem. V nekaj dneh gremo spet nazaj na fronto. Ali bojim se pa kar nič. Naj bo, kakor mi je odločeno. Saj Italijani so splošno zelo strahopetni. Kolikokrat so nas že hoteli z bajoneti napasti, ali ko zaregljajo naše strojne puške izdajalec svojo smrtno pesem, je pa vse zaman. — Zelo smešno je, ko upijejo italija sli častniki „Avanti, avanti Savoia!“ — ali to je vse zaman. Malokdaj se pokažejo tako blizu, da bi mi mogli bačore rabiti. Jaz imam že čisto rjavega, ker ga skoro nikoli ne morem rabiti. Povem vam, da je eden naš vojak za deset Italijanov. Nikoli ne bom pozabil našega korporala, ki je šel sam z našim bajonetom nad 10 Italijanov in kmalu se bil že kar osem valjato okrog njega v krvi in dva sta mu ubila. Četudi je dobil rane na obrazu, ali zmagovalac je pa le bil. Sploh nimajo Lah prav nič sreče, kajti nas čuva in vodi Bog, gospod vojnih trum in zmaga mora biti naša.

Slovenski fantje nepremagljivi.

Iz tirolskih vrhov Vam pišemo slovenski fantje iz Spodnjega Stajerja:

Tudi tu Lah skuša večkrat prodreti v našo ozemlje, ali mi slovenski gorski topničarji mu vsakokrat dobro posvetimo nazaj. Polentar je mislil, da si bo v par dneh že na slovenski zemlji polento kuhal. Pa se je močno zmotil. Mi slovenski fantje stojimo na svojih mestih še trdneje kakor skale. Mnogokrat se rušijo skale od gromenja njegovih topov, toda nam ne upade pogum. Zatorej le pogum, kateri se pridete za nami! Laškemu izdajalstvu moramo napraviti konec. Slovenski fantje smo zmiraj veseli, zato si zapojemo pri vsaki priložnosti kako slovensko. Smo še pač fantje iz zelenega Stajerja, ki smo zmiraj veseli in korajžni. Lah pa se strahopetno in kislo zadržuje. Mnogo iskrenih pozdravov pošiljamo Vam, slovenska dekleta, možje in fantje, slovenski gorski topničarji: Janez Sottler iz Brežic, Anton Kovačič iz Pilštana, Edmund Pratehmer iz Loč, Ivan Klemenšek iz Solčave, Jožef Safarič iz Središča, Franc Šoter iz Laškega.

Hraber čin naše mornarice v Adriji.

Več italijanskih ladij in en francoski podmorski čoln potopljen.

Naša mornarica se je v nedeljo, dne 5. decembra zopet izredno proslavila in dala italijanski zbornici priliko in snov za razprave, posebno pa zbornici opoziciji, da vpraša vlado, kako je z gospodstvom v Adriji. Sijajni čin je izvršila naša mornarica ob albanski obali, kjer se je Italija smatrala že od početka vojske kot edini gospodar in vladar. Italijanski minister zunanjih zadev, Sonino, je v zbornici obljubil, da bo ostanke srbske armade preskrbel s strelivom in živili, a majhna avstrijska križarka, katero so spremljale nekatere še manjše ladje, je obstreljevala večje število italijanskih ladij, ki so bile močno obložene s topovi, strelivom in živili in jih s francoskim podmorskim čolnom vred potopila. Poleg tega je drug del našega brodovja potopil več laških ladij, ki so vozile vojne potrebščine iz Brindizija v Drač. Visokoletečim Italijanom so ti dogodki jasno

dokazali, da Italija ni in nikdar ne bo gospodarica naše Adrije.

Uradno poročilo o dogodkih na morju se pa glasi:

Dunaj, 6. decembra.

Dne 5. decembra zjutraj je naša križarka „Novara“ z nekaterimi rušilci v pristanišču Sv. Ivan Meduanski s topovskimi streli potopila tri velike in dva mala sovražna (italijanska) parnika, pet velikih in več malih jadrnic. Potopljene ladje so spravljale vojno gradivo na suho. Eden parnikov je zletel v zrak. Na naše brodovje je prožilo s suhega kakih 20 topov silovit ogenj, a brez uspeha.

Ne daleč od tam je ladja „Varaždin“ uničila francoski podmorski čoln „Fresnel“. Poveljnika tega potopljenega čolna, drugega častnika in 26 mož so naši ujeli.

Drugi del našega bojnega brodovja je v noči na 23. nov. potopil na potu iz Brindizija v Drač parnik, oborožen s tremi topovi, in večjo motorno jadrnico. Ladji ste bili italijanski ter ste bili močno obloženi z vojnim gradivom. Moštvo potopljenih ladij so naši ujeli: štiri možje, ki so pripadali vojni mornarici, so obdržali v ujetništvu, moštvo motorne jadrnice pa je smelo v čolnih odpluti.

Mornariško poveljstvo.

Avstrijsko-srbsko bojišče.

Naše in bolgarske čete zasledujejo umikajoče se Srbe na črnogorskih tleh. Bolgarske čete so že zavzele mesto Djakova, naše pa pod poveljstvom generala Kövesa stojijo pred Pečjo (Ipek). V severno-izhodnem delu Črnogore so naše čete zavzele Plevlje, glavno mesto nekdanjega, v naši upravi stoječega sandžaka Novipazar. Katoliki in mohamedanci povsod z neradusenjem sprejemajo naše in bolgarske čete.

Tudi na meji med Bosno in Črnogoro, južno od Foče, se vršijo boji med našimi in črnogorskimi četami.

Italijani so že začeli po ladjah pošiljati živež in municijo na albansko obal, da pomagajo srbski armadi in beguncem. Toda armada bo precej razbita, predno bo prišla na jadransko obal. Za Italijane pa je dovažanje zelo nevarno, kakor kažejo poročila naše krasne mornarice.

Plevlje in Bitolj.

Dne 2. decembra, t. j. na dan, ko je naš simbolni vladar Franc Jožef obhajal 67. obletnico svojega vladanja, smo na srbskem bojišču odvzeli sovražnikom zopet dve važni postojanki: Plevlje in Bitolj. Plevlje je glavno mesto nekdanjega, od Avstrijcev zasedenega sandžaka Novi pazar. Okrog mesta so se vršili več dni trdovratni boji. Črnogorci in Srbi so le z veliko boleščjo prepustili mesto našim četam. Od Plevlja je namreč našim odprta pot v severoizhodno Črnogoro. Na jugu pa so vrle bolgarske čete zasedle prevažno postojanko Bitolj (Monastir). Mesto je branil srbski polkovnik Vasič. Boj je trajal celih 24 ur. Vasič se je moral umakniti, ker mu je grožila obkolitev. Bolgari so našli v mestu obilo živil in vojne gradiva. Mestno prebivalstvo je Bolgare pri vhodu v mesto veselo pozdravljalo.

Dosedaj 160.000 Srbov ujetih.

Berolinski list „Berl. Zeitung am Mittag“ poroča iz Zofije, da so Srbi pri svojem umikanju izgubili skoro vso artilerijo. Od 23. novembra naprej je bilo po naših četah ujetih zopet nadaljnjih 35.000 Srbov in zasedenih 3200 kvadratnih kilometrov srbskega in črnogorskega ozemlja. Vsega skupaj je sedaj ujetih 160.000 Srbov.

Srbski poslanci beže v Solun.

V Solun je prišlo okoli 40 trbskih poslancev, med katerimi se nahaja tudi predsednik skupščine. Vsi drugi niso mogli dospeti v Solun.

General Sarkotič o bojih s Črnogorci.

Vrhovni zapovednik v Bosni in Hercegovini — general Sarkotič — je izjavil vojnim poročevalcem: Naše čete ob Drini so morale premagati v bojih s Črnogorci naravnost neverjetne težkoče. Prekoračile so deročo reko ter prodirajo navzlic snežnim viharjem, velikemu mrazu, navzlic vsem težkočam aprovizacije skozi ogromne gozde, spijo dostikrat v 1/4 m visokem snegu, toda naši vrli črnovojniki so svoje moči podesetorili in izvršujejo največjega občudovanja vredne čine. Za naše uspehe se nam je v prvi vrsti zahvaliti tudi črnovojniškim častnikom, katerih resnost in inteligenca zaslužita največje priznanje.

Carjeve prazne obljube.

Iz Soluna poročajo: Car je srbskemu ministrskemu predsedniku Pašiču brzojavil, da Rusija ne bo

trpela, da bi Srbija izginila in izgubila svojo samostojnost. Rusija da je že določila načrt, kako rešiti Srbijo.

„Smrtni zbor“.

List „Politiken“ poroča, da so se srbske žene in dekleta, kojih možje, očetje in bratje so padli v vojski, zbrale v takimenovani „Smrtni zbor“. Članice tega zbora so slovesno prisegle, da hočejo masčevati smrt svojih dragih. Dosedaj šteje ta zbor 385 članic. Zbor stoji pod poveljstvom gospe Marinović, soproge poročnika Marinoviča, ki je padel pri Šabcu. Ženske so oborožene s puškami, revolverji in handžarji in nosijo infanterijsko uniformo. Na čepicah imajo posebno znamenje — mrtvaško glavo. Ako je novica resnična, kaže pač veliko zmedenost v vseh srbskih krogih. Smrtni zbor bo Srbom le škodoval.

Bolgarsko-srbsko bojišče.

Bolgari so zavzeli Bitolj (Monastir). Srbi so se umaknili ob cesti proti Albaniji. Na tem bojišču se nahajajo tudi nemške čete generala Galvica, ki nastopajo skupno z Bolgari.

Med Grško in četverospornostjo se še vedno vršijo pogajanja, ker bi četverospornost rad utrdil Solun, imel železnice iz Soluna v svoji upravi ter izvajal na morju policijo, to se pravi, v grških lukah vohunil za našimi podmorskimi čolni. Grška se noče popolnoma udati. Baje se je bati, da bo četverospornost nastopil nasilno proti Grčiji.

Velik bolgarski plen.

Ko so bili Srbi dne 29. novembra pri Prizrenu razpršeni, so se razkropljeni deli srbske armade umaknili proti Djakovi in ob albanski reki Beli-Drin proti Debarju in Skadru. Bolgari Srbe neprestano zasledujejo. Dne 3. decembra je bolgarski oddelek, ki je zasledoval Srbe ob Belem Drinu, sovražnika na neki postojanki ob levem bregu reke Ljuma ustavil in jih odločno napadel. Bolgari so srbsko armado razkropili in jo prisilili, da se je umaknila. Umikanje Srbov se je spremenilo v divji beg. Srbi so na tem prostoru pustili v bolgarskih rokah 100 poljskih topov in havbic, 200 avtomobilov in ogromno množico vojnega gradiva. Nadalje 150 trenskih vozov, mnogo obleke in druge vojaške opreme. Plena je toliko, da je pot ob Belem Drinu do Kula-Ljuma z njimi popolnoma zalozena. V smeri proti Djakovi so se srbsko-črnogorske čete takoj, ko so se pojavili bolgarski oddelki, umaknile, izpraznile mesto Djakovo in prepustile našim 6 havbic. Bolgarski kavalerija zasleduje sovražnika proti Djakovi in je mesto menda že zasedla. Srbski ujetniki pripovedujejo, da so kralja Petra na begu morali nositi na nosilnicah, ker je korakanje ob Belem Drinu zaradi od Kula-Ljuma tudi s konji nemogoče.

Pri Bitolju ujetih 6000 Srbov.

Angleški listi poročajo iz Aten: Padca Bitolja ni bilo več mogoče preprečiti, ker so Bolgari s pomočnimi brzimi pohodmi izvedli obkoljevalno premikanje in so se bližali Bitolju iz jugoizhodne smeri. Večji srbski oddelki, ki so se hoteli vreči nad te obkoljevalne čete, ali pa, za slučaj, da bi bil sovražnik premočan, se umakniti na grško ozemlje v smeri proti Bitolju, so bili od premočnih bolgarskih čet ujeti. Dosedaj so Bolgari pri Bitolju ujeli okoli 6000 Srbov. Fronta bolgarske bojne sile, ki se je že začetkom tedna od Vardarja do Bitolja vedno bolj približevala Črni — sedaj je reka že prekoračena — dobiva vedno bolj obliko klešč, v katerih se nahajajo francoske in angleške čete ob spodnjem Vardarju, oziroma med Vardajem in Strumico. Te čete bodo morale zasesti postojanke proti jugu, če bodo sploh dobile potrebno pomoč.

Odvedena srbska državna blagajna.

„Pester Lloyd“ poroča iz Zofije: Bolgari so zaplenili v zasedenih srbskih ozemljih 300 milijonov dinarjev v bankovcih, a kritja v kovancem denarju ni. **Isr so narodno banko odpeljali iz dežele. Vse denarje torej brez vrednosti.**

Srbske državne listine v bolgarski posesti.

Kakor izve „Birževija. Vedomosti“ iz srbskega vira, je velik del srbskega državnega arhiva, katerega so morali popustiti v Nišu, padel v roke Bolgarom. Tako so vse listine, ki se tičejo rusko-srbskega dopisovanja iz let 1912. in 1913. v bolgarski posesti in zdaj se, da se v Petrogradu boje mučne pozornosti, če se objavijo ti spisi.

Bolgarski kralj Ferdinand v Nišu.

Kralj Ferdinand je dne 2. decembra odpotoval v spremstvu dvornega maršala generala Savova, načelnika svojega političnega kabineta Dobroviča, poslanika Čapraškova in železniškega ministra Morlova v Niš, kjer je stanoval v hiši, ki je služila srbskemu prestolonasledniku. Med vožnjo je razdelil kralj vsem delavcem na železniški progi darila. Ko je kralj opazil neko skupino srbskih ujetnikov, ki so poprav-

ljali porušeni most, je šel k njim ter med nje razdelil denarna darila, kakor tudi med bolgarske vojsake. Ujetniki so, ganjeni vsled te dobrohotnosti, kralja živahno pozdravljali.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Položaj na ruskem bojišču.

Vojni položaj Avstrije in Nemčije je sedaj izboren. Na izhodu je naša armada zasedla sedaj črto, ki je tako ugodna, da ugodnejša niti biti ne more. Rusi še imajo vedno dovolj ljudi, a v izobilju tudi ne več. Vojaška vrednost ruskega človeškega materiala je mnogo manjša, kakor vrednost ruskega vojaka ob začetku vojske. Radi tega je seveda sleparstvo, ako četverosporazumno časopisje piše o razprstitvi novih ruskih armad. Reklo se n. pr. je, da se v Odesi zbira nova armada. V resnici pa je dotično moštvo samo manjvredna državna bramba in tako neizvežbano ter za vojsko nesposobno blago. Z rezervami, katere sedaj Rusi vplakujejo, zamorejo napolniti samo maloštevilne polke, a o novih armadah niti ne more biti nobenega govora. Pomanjkanje častnikov pa je v Rusiji tako veliko, da so zdaj mladi dijaki nastavljeni kot poveljujoči častniki. Streliva pa ima ruska armada sedaj zopet dovolj. Japonska pošilja v Rusijo ogromne množine vsakovrstnega streliva. V velikih bojih v juliju in avgustu je Rusom res šla slaba za strelivo, a to je le slab izgovor za Ruse, ako hočejo s tem zagovarjati svoje poraze. Na zelo važnih, odločilnih delih bojne črte so imeli in imajo Rusi vedno dovolj streliva. V trdnjavi Kovno so naši našli cele gore dobrega streliva in ravno ta trdnjava je pokazala, da so ruskih porazov krivi drugi vzroki, a ne pomanjkanje streliva. Kovno je bilo že po naravni legi ena najmočnejših ruskih trdnjav. Ako armada že tako postojanko prepusti sovražniku, potem je jasno, da so razmere v armadi že gnile in da takšna armada ni sposobna za kake večje čine. Zdi se, da se tudi v zadnjem času stanje ruske armade v tem oziru ni nič izboljšalo, ampak da je ostalo na isti nizki stopinji kot prej. Mnogi ruski vojaki, ki jih naši vjamejo, padejo našim okrog vratu, in se jim s solznimi očmi zahvaljujejo, da so jih ujeli, da se tako rešijo neljubega vojevanja.

Zito iz Rumunije.

Iz Bukarešte se dne 3. decembra poroča, da je Rumunija prodala Avstriji in Nemčiji 50.000 železnih vagonov žita, ki se razdeli tako: 20.000 železnih vagonov pšenice, 10.000 vagonov koruze, 7500 vagonov ječmena, 5000 vagonov ovsa, 2500 vagonov graha in 5000 vagonov fižola.

Nazadovanje novih vinogradov.

(Fr. Gombač.)

Ni ravno vesel pojav, če se mora govoriti o nazadovanju vinogradov sedaj, ko bi se moralo pisati le o napredku našega vinogradništva. Z današnjim spisom nimam sicer namena preplašiti vinogradnike s kako novotarijo, marveč jih hočem opozoriti samo na neke napake, ki so postale ponekod že precej splošne in bodo z leti imele bolj ali manj slabe posledice in utegnejo sedanje, dobre vinograde spraviti v nekdajši slabi stan.

Kar se tiče ohranitve lepih vinogradov, obstoji velika napaka že v tem, da se trtami premalo gnoji, in se preveč z rodnim lesom obklada; a še večja v tem, da se med vrstami izostale ali izumrle cepljene trte kar enostavno nadomeščajo z grobčanjem domače trte. Ker pa v slabo obdelovanem vinogradu mnogo trti pogine, se lahko pripeti, da se na ta način v nekoliko letih več kakor polovica z domačo trto nadomesti. V takem slučaju seveda ne izostanejo zle posledice, kajti ne glede na dejstvo, da postane rast v takem vinogradu različna in da so necepljene trte boleznim bolj podvržene kakor cepljene, se v takih vinogradih prav lahko zopet naseli trtna uš. Poslednja še ni izumrla, kakor nekateri sodijo, marveč se še vedno v obilici nahaja, zlasti poleti na listju ameriških trt. Zato je pravočasna opreznost velike vrednosti, kajti če se zopet naseli trtna uš, ne preostane drugega, kakor da ves vinograd nazovno zrigolamo, in ga nanovo z ameriški trtami zasadiamo. Sicer bi bilo to delo pri nekaterih, svoj čas slabo napravljanih in z bolj malovrednimi trtami zasajenih vinogradih še dobro, toda pomisliti je treba na splošnost in da stane tako delo dandanes najmanj še enkrat toliko, kolikor pred 15 ali 20 leti.

Za to naj se domače trte nikar ne grobajo, a marveč vse izostale s cepljenimi ameriški trtami nadomestijo in naj se vinograd vedno po možnosti dobro gnoji, da trte prezgodaj ne opešajo, kajti, kadar prične vinograd vsled slabega obdelovanja in vsled premalo hrane pešati, ga je težavno zopet lepo spraviti v dober stan.

Priznavam, da je težko vzgojiti med stare trte vsajene cepljenke, ker jih stare duše, toda skušati

se mora na vse mogoče načine, da se tudi to doseže. Najbolje se to doseže na ta način, da se pusti pri sosedni že cepljeni trti eden iz ameriške podloge nastal poganek ter se naslednje leto v primerni višini (1–1½ m) na zeleno cepi ter se jeseni ali spomladi na izpraznjeno mesto pogroba in sicer tako, da pride ves ameriški les razmeroma globoko v zemljo, do čim mora ostati cepljeno mesto tik zemlje ali še nekoliko višje. Tudi se tako pogrobana trta še ne odreže od matrne podloge, marveč se pusti še 1–2 leti z njo zrastle, zato da jo deloma tudi materna trta še redi. Taka grobčnica bujnejše rase ter hitro napravi močne svoje korenine. Kladar se to doseže in vidi, da je že tako krepka, da je druge trte ne morejo več zadušiti, potem se loči, t. j. odreže od matere, zato da poslednja preveč ne ošibi. Na ta način z materjo v zvezi ostala grobčnica tudi takoj rodi; a priporočljivo pa ni, prvi dve leti pustiti ji sad, ker zastane v rasti.

Če pa nobena sosednjih trt ne požene poleti iz podloge, potem se mora to umetno doseči in sicer na ta način, da se spomladi odkopljejo sosednje trte do prvega člena podlage ter se tako odgrnjene puste, dokler ne prične ta ali ona poganjati iz tega člena.

Vojakom

na bojišču primanjkuje berila.
Matere, sestre naročite svojim
možem, sinovom in bratom
„Stražo“ in „Slovenski Gospodar“.

„Straža“

stane za 3 mesce 2 K 50 v.

„Slovenski Gospodar“

stane za 3 mesce 1 K.

Vpošljite naročnino in natančni vojno-poštni naslov.

Razne novice.

* **Vojni vikar v Mariboru.** Mil. škof Emerik Bjelik, c. in kr. apostolski vojni vikar, se je dne 5. in 6. decembra t. l. mudil v Mariboru in je bil gost našega prevzvišenega nadpastirja. Pri tej priložnosti je obiskal ranjene vojske v šternalskih vojaških barakah.

* **Novi vojni kurat.** Cesar je imenoval č. g. Janca Mlakar, vpok. župnika tržaške škofije na Hajdinu za vojnega kurata in je dodeljen k domobranskemu polku št. 26.

* **Nadvojvoda osebno pripel obmejnemu Slovincu odlikovanje na prsa.** Ob priliki, ko je nadvojvoda Jožef obiskal na fronti naš junaški slovensko-štajerski domobranski pešpolk št. 26, je bil i med drugimi slovenskimi junaki odlikovan narednik Bogomir Hauptman od XII. poljske stotnije. Sam nadvojvoda mu je pripel veliko srebrno hrabrostno kolajno in ga pohvalil. Ob enem je bil Hauptman povišan v štabnega narednika. Odlikovanec, ki ima sedaj srebrni kolajni I. in II. vrste ter še bronasto, je doma od St. Ilje v Slov. gor. in je zaveden Slovenec. Slava našim junakom!

* **Slava Slovincem!** Jernej Topolnik, vojak avstrijskega zrakoplovnega oddelka na italijanskem bojišču, doma iz Trbovelj, piše svoji materi: Dne 28. novembra je prišel v naš tabor nemški general Werner kot gost našega poveljnika. Popoldne smo se mu predstavili. Ko je prišel k meni, me je vprašal, odkod sem doma. Rekel sem, da s Spodnjega Štajerja. „Torej ste Slovenec?“ „Da, Visokost!“ „Lepo, lepo! Celo v Berlinu sem slišal govoriti o izrednih junaš-

kih činih slovenskih vojakov! Bravo, bravo, dečko!“ Veste, mati, ko sem slišal to pohvalo, mi je srce nekako burno utripalo. Bil sem vesel, da celo Nemci iz Nemčije upoštevajo naše junaštvo. Zvečer mi je naš g. stotnik izročil dvajsetkronski bankovec kot darilo nemškega generala.

* **Do Jurjevega bomo čakali.** Fantje našega junaškega slovensko-štajerskega pešpolka nam pišejo: Marsikateri od nas je tako zdelan od dolgotrajnih krvavih bojov, da bi bil oddih skrajno že potreben. Mnogi bi tudi dobili dopust, če bi prosil zanj. A mi slovenski fantje še sedaj ne gremo. Lah se nima vseh reber potrtih. Mi raje čakamo, ko bo zima minila in bodo spomladne cvetke duhtele. Tedaj pridemo zmagoslavni slovenski junaki domov k svojim dragim. Sedaj bi morali biti doma za pečko, to pa za junaka ni! Zatorej čakamo raje do Jurjevega, ko se že lahko pod drevesom spi. Najlepše pozdrave! — Ivan Šepetanc, Anton Kralj iz Noričkega Vrha in Ignac Cizerl od Sv. Urbana.

* **Pismo slovenskim fantom in možem.** Posavska mladenka iz rajhenburške župnije piše slovenskim fantom in možem: Da ne boste mislili slovenski fantje, da slovenska, posebno pa posavska dekleta, spimo doma, hočemo danes odgovoriti na vaše pismo, ki ste ga pisali v „Slovenskem Gospodarju“ nam dekletam in ženam. Pisali ste, da naj pridno pletemo rokavice in nogavice, da ne pridete brez nohtov domov. Kakor se vi, dragi slovenski fantje hrabro berite za domovino, tako pa tudi me slovenska dekleta z velikim veseljem opravljamo vsa, še tako težka dela doma. Nikakor pa dragi fantje in možje ne mislite, da bomo sedaj po zimi brez vsakega dela pri topli peči, nikakor ne. Skrbele bomo, da bomo imele dovolj klobasice ta čas, ko se vrnete v prekrasno domovino. Dragi fantje in možje! Mislite smo pač, da se boste pred zimo vrnili domov, da nam ne bo treba letos pletti rokavice in nogavice. Ker pa vrnitev še žal ni mogoča, vam pa tudi pravi radi pletemo rokavice in nogavice; pa še kakšna avbica bi se prilegla kateremu korajžnemu slovenskemu junaku. Skrbele bomo, kolikor mogoče, da bo dobil vsak slovenski vojak kaj toplega perila. Večkrat se tudi sliši, kako slovenski fantje voljno prenašajo vojskine težave. Pa vse, dragi fantje, zakaj? Zato, ker me slovenska dekleta in žene nikdar ne pozabimo moliti za vas. Tako pa, korajžni slovenski fantje in možje, le z velikim veseljem nad sovražnika, da se prej snidemo v prekrasni zeleni Slovenski Štajerski. Onim junakom, ki se pa ne vrnejo v domovino, pa na veselejšo svidenje v nebesih! Sprejmite slovenski fantje in možje najiskrenejše pozdrave od posavskih deklet in žen!

V Ljubljani so v tamošnjih vojaških bolnišnicah umrli naslednji slovensko-štajerski vojaki: Fr. Cotrečnik, delavec iz Donavice na Gur. Štajerskem, Ivan Bračko in Jožef Unger iz radgonske okolice, Marko Rogina od Sv. Antona na Pohorju in Anton Kunst iz Pišec pri Brežicah.

* **Umetni udje za vojaške pohabljenec.** Vojno-ministrstvo je že v lanskem letu določilo nabavo umetnih udov, kot rok, nog itd. za v vojni pohabljenec vojaške osebe. V dotičnem odloku se določa, da dobe vse v vojski pohabljenec vojaške osebe na račun vojne uprave umetne ude. Stroške za vsa nadaljna popravila pa mora vsak sam trpeti. Za nabavo umetnih udov za vojaške pohabljenec je določena najvišja svota za posamezno osebo znesek 250 kron. K umetnim udom je prištevat tudi nabavo posebnega obuvala za pohabljenec, nabavo berčelj, umetnih oči, ušes, čeljusti, zobov, klnih pasov itd. Vojno ministrstvo je pa sedaj še tudi določilo, da se sme uporabiti za nabavo umetnih udov za posamezno osebo še tudi višji znesek, kakor določena vsota 250 kron, za slučaj, če bi ta vsota ne zadostovala. Toda v takem slučaju bi moralo vojno ministrstvo dovoliti višji, kakor postavno določeni znesek po 250 kron. Nadalje se določa, da se vojaških oseb, ki potrebujejo umetnih udov, ne sme poprej superarbitrirati, dokler niso dobile umetnih udov in dokler niso popolnoma izsolane, oziroma izučene za nov poklic.

* **Vpoklic črnovojnikov** preložen od 6. na 15. decembra. Črnovojnikom letnikov 1872, 1873, 1875 in 1896, ki so bili pri zadnjih nabiranjih spoznani sposobnim in so bili za danes, dne 6. decembra v poklicani, še ni treba ta dan v vojaško službo, ampak še le dne 15. decembra. Vlada je ta termin preložila, ker se je vreme zadnje dni tako ugodno obrnilo, da se še lahko opravljajo nujna dela na polju. Ako pa se je kateri črnovojnik teh letnikov kljub novi vladni odredbi prijavil v vojaško službo, se ga na njegovo željo pridrži v aktivni službi, ali pa se mu da do dne 15. decembra dopust.

* **Začasno oproščenje kmetovalcev in gozdarjev.** C. kr. poljedelsko ministrstvo razglasa: Po novih naredbah c. in kr. vojnega ministrstva so od sedaj naprej za rešitev prošenj za začasno oproščenje glede vseh v kmetijem in gozdarskem poslu delujočih oseb, kakor tudi glede kmetijstva važnih rokodelcev pristojna brez izjeme vojaška poveljništva, če se gre za osebe moštva in za začasno oproščenje v najvišji izmeri treh mesecev. Tozadevne prošnje se naj, presojene od okrajnih oblastnih, pošljejo naravnost vojaškim poveljnistvom. Potom poljedelskega ministrstva se naj pošiljajo na vojaška osrednja mesta le take prošnje glede oproščenja gazistov in gazistnih aspirantov, kakor tudi one prošnje, v katerih se predlaga od strani okrajnih oblasti začasno oproščenje čez tri mesece.